

VENELAGET OLAV H. HAUGE

Medlemshefte for Venelaget Olav H. Hauge, stifta 1999

AUGUST 2022

Innhald

En europeer til Ulvik av Erica Weeda	4
Rendering Olav H. Hauge's poetry in Turkish av Orhan Tekelioğlu	7
Olav H. Hauge og langeleiken av Elisabeth Kværne	16
Bortafør Grorud av Cathrine Strøm	21
Olav H. Haugedikt omsett til engelsk av Olav Ljones	23
Møte mellom Bodil Cappelen og Jackson Crawford av Olav Ljones	29
Tid å hausta inn - Olav H. Hauge	30
Forfattarar av dette nummeret	31

Det er no seks år sidan eg tok over som leiar i Venelaget Olav H. Hauge. For meg har dei seks åra i leiinga av Venelaget Olav H. Hauge saman med eit styre og andre hjelparar vore ein sær s gjevande periode. Etter seks år kan det vera tid for å tenka litt på framtida til Venelaget.

På årsmøtet i 2016 vart det lagt fram eit notat «Den vidare rolla til Venelaget Olav H. Hauge. Framlegg til årsmøtet i september - 2016». Notatet var formulert av to tidlegare styreleiarar, Unni Solem og Theresa Wallevik. Notatet peiker på at oppgåva til Venelaget var å ta vare på arven etter Olav H. Hauge. Sidan laget var stifta og fram til 2016 var Haugesenteret etablert, boksamlinga godt forvalta og Poesifestivalen hadde utvikla seg til ein samlingsplass for lyrikkvener. I notatet stod det at Venelaget hadde oppfylt misjonen sin i 2016.

Oppsummeringa og vedtak frå årsmøtet var ei oppmoding til styret om å arbeida for å utvikla samarbeidet med Haugesenteret innafor dei gjeldande vedtektene for Venelaget.

Vi følgde dette opp i drøfting med Haugesenteret, og dette la grunnen for eit godt samarbeid mellom Venelaget og Haugesenteret, bygd på felles interesse for diktarverket til Olav H. Hauge.

Godt samarbeid er best når det er tufta på dei ulike rollene ein har. Her skal det byggje på respekt for at Haugesenteret er eit profesjonelt senter med museumsoppgåver etc., medan Venelaget slik sett er eit lag for ivrige og frivillige amatørar.

Sjølv om Venelaget er eit frivillig lag med amatørar, har det og vore ein klår ambisjon frå leiinga i Venelaget å ha kvalitet i arrangementa til Venelaget og i dei tekstane som kjem på trykk i Venelagsheftet. Andre får vurdere om laget har nådd sine mål.

Venelaget treng å følgja med i utviklingstrekk som internett og elektronisk kommunikasjon. Venelaget har i mange år hatt ei heimeside, men med tekniske problem. Drøftinga mellom Haugesenteret og Venelaget konkluderte med at utvikling og modernisering av heimesida til Venelaget skulle best skje saman med ei planlagt utvikling av heimesida til Haugesenteret. Nå etter seks år er dette utviklingsarbeidet ikkje kome i gang. Det er synd. I påvente av arbeidet med felles heimesida har Venelaget ikkje fått til vedlikehald av eiga heimeside. Venelaget vil gjerne kunne kommunisera med medlemmane elektronisk, men slit med å samla inn e-post adresser til medlemmane. Det gjer og innkreving av lagspengane arbeidskrev-

Foto: Privat

jande. Venelagsheftet kjem i papir til medlemmane. Redaksjonen har stor nytte og glede av det arbeidet som trykkeriet gjer med heftet. Ein stor takk til Audhild Nerhus.

Medlemstalet gjeng ikkje opp og kostnadane for to hefte i året til trykkeri, porto og litt honorar til eksterne forfattarar er om lag lik det vi har i inntekt frå lagspengane. Ei modernisering av måten vi spreier artiklar og anna stoff til medlemmane på, og som reduserar kostnadene, verkar naudsynt.

Det vart for fleire år sidan skipa ei Facebook gruppe, Venelaget Olav H. Hauge, og her veks talet på medlemmar jamt og trutt og er no på 5500. Det er fint, sjølv om ein gjerne kunne etterlyse litt meir aktivitet frå FB medlemmane.

Dei seks åra som leiar i Vene-

laget har gitt meg meir innsikt i diktarverket til Olav H. Hauge og kjenskap og vennskap med Haugevener. Bodil Cappelen, som eg har god kontakt med, har stadig mykje å gje i samtaler om Olav H. Hauge. Det er og særst fint og vellykka at vi har fått lov til å arrangera programmet til Venelaget under Poesifestivalen oppe på Rossvoll – stor takk til Kolås for dette.

Om eg ikkje vaks opp i Ulvik, så hørde eg til det eg vil kalla Ulvik diaspora – utflytta Ulvikje med etterkomarar. Ved mange høve vart mykje tid nytta til prat om alle gode sider ved bygda og folket. Eigne minne frå ferieturar er sjølv sagt med. Olav H. Hauge var og ein som vart omtala, men det var først i 1971 at eg kom i direkte kontakt med han. I dagboka etter

Olav H. Hauge band III side 601 står 29 juli 1970 følgjande om far min: Professor Bjarne Ljones bur hjå Paal ei tid no. Han har fela med og spelar gamle Ulvik-slåttar. Han spelar godt. Elles mykje prat med oss om alt mogeleg.» Det siste kan eg skriva under på – eg lytta med stor interesse. Ved sidan av dei gode samtalan mellom to som gjekk saman på Hjeltnes, hugsar eg at ein ettermiddag kom rektor frå Hjeltnes Gunnar Olafson for ein prat med far. Far var der ikkje so eg baud han å venta og serverte han ein øl. So kom Olav H. og slo

seg ned saman med Gunnar, og dei hadde ein triveleg prat om alt mogleg.

Om ein skal oppsummera er det vel slik at diktarverket til Olav H. Hauge har ein sterk posisjon og vil leva vidare med og utan eit Venelag. Det er slik eg ser det få grunnar til å endra den konklusjon som årsmøtet i 2016 kom fram til. Mange av dei som likar diktarverket etter Olav, kan ha glede av eit venelag.

Helsing

Olav Ljones

Leiar i Venelaget Olav H. Hauge

En europeer fra Ulvik og en norgesfrelst nederlander - om å oversette Olav H. Huges lyrikk

av Erica Weeda, Zutphen, Nederland, Juli 2022

I år 2002 ga jeg ut *Het blauwe land*, en samling med dikt av Olav H. Hauge på nederlandsk. Da jeg ble bedt om å skrive litt om hvordan det var å oversette Huges lyrikk, var det både gøy og litt av en utfordring, for det er mange år siden jeg jobbet med gjendiktningen.

Jeg er utdannet i Nordiske språk og litteratur, med norsk som hovedfag, og arbeider til daglig som oversetter, ikke bare av litteratur. Av den grunn betrakter jeg meg selv ikke så mye som en litteratur- eller språkteoretiker, men heller som en "språkpraktiker". Derfor kommer dette innlegget ikke til å bli en teoretisk avhandling, men en

liten tidsreise, for å vise hvordan to mennesker med vidt forskjellig bakgrunn, og med en aldersforskjell på drøyt 50 år, kom i kontakt med hverandre: En europeer fra Ulvik og en norgesfrelst nederlander...

Vi skriver juli 1967 og Olav H. Hauge sliter med oversettelsen av utenlandske dikt, som vi kan lese i dagbøkene. Han sitter og funderer på noe Skrede skrev: "*Ein har lov å gjera ei umsetjing dårlegare enn originalen men ikkje betre, segjer Skrede [...]. Det var ein merkeleg påstand! Lat oss vera samd i at å setja um eit dikt er ikkje råd. Ei umsetjing kan verta både dårlegare og*

betre enn originalen, som oftast vert ho dårlegare." Senere den høsten utkom samlingen *Utenlandske dikt*, med tyske, franske og engelske dikt i Hauges gjendiktning.

På samme tid er en nederlandsk familie på ferie i Ulvik. De er glad i landet, har lært seg litt norsk og en kveld synger yngste barnet på 6 år "Ja vi elsker" på Brakanes Hotell. Hun skjønner ikke et ord av hva hun synger, men det kommer til å endre seg...

I 1979 startet jeg et studium i Nordiske språk og litteratur ved Universitetet i Groningen, og høsten 1982 fikk jeg anledning til å ta et semester ved UiO. Der ble jeg, bl.a. gjennom forelesninger av Jan Erik Vold, kjent med Hauges lyrikk, i første omgang med de korte "tingdiktene", som *Sagi*, *Sleggja*, *Ljåen* osv.

Hva var det så Olav H. Hauge var opptatt av, høsten 1982, når det gjelder litteratur og diktning? I anledning av noen oversatte bøker han har lest, skriver han: *"Eg trur at skal ein verta kjend, lyt ein vera lett å setja um [...]. Ein som har sysla litt med umsetjing, veit at sume diktarar er det råd å setja um, andre ikkje. [...] Ein umsetjar som du veit er ein god diktar, er som oftast ein god umsetjar òg."*

Etter semesteret på Blindern fortsatte jeg i Groningen - fengslet ikke bare av Hauges lyrikk, men også av den litt mystiske dikteren selv. Jeg lette etter en anledning

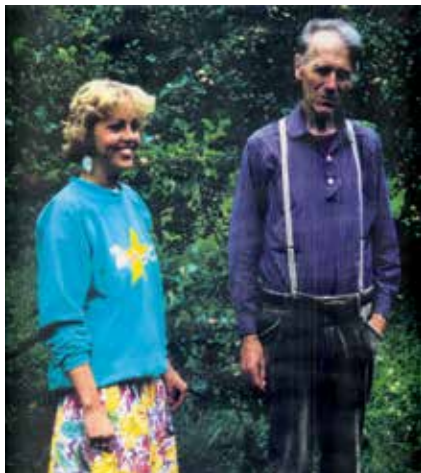

Foto: Privat

å komme i kontakt med Olav H. Hauge, og fant den nokså snart: hovedoppgaven min handlet om den psykologiske konflikten i Hans E. Kincks novelleforfatterskap. Fellestematikken i novellene var i grunnen nøyaktig den samme som i Hauges dikt "Troll". Så jeg samlet mot, skrev et brev... og innen 14 dager kom det et brev tilbake fra Olav H. Hauge "himself"!

I årene som fulgte, ble det en livlig korrespondanse med dikteren, bl.a. om gjendiktningen av hans lyrikk, som jeg hadde begynt med, noe som førte til at jeg i 1989 reiste til Ulvik igjen, etter 22 år. Denne gangen for å besøke Olav og Bodil. Katten satt i tunet, da jeg kom... (så jeg snakket først litt med den).

Jeg fikk min opplæring på bokmål, og på den tiden fantes det ikke noen skikkelig nynorsk ordbok, bare noen ordlister. Jeg var altså utrolig heldig, som ganske enkelt

kunne skrive til dikteren og spørre om ting jeg ikke skjønte, eller tvilte på. Olav H. Hauge var en trofast korrespondent, og jeg behøvde aldri vente lenge på svar.

Jeg snakket en del med ham om valg av dikt og om selve gjendiktningen. Hans filosofi var enkel: oversett det du kan, og ikke bry deg om det som ikke lar seg oversette.

Noen eksempler: når vi tar en sonett, er det mange ting en skal være bevisst om og ta vare på, ved siden av innholdet, som rim og metrum, men helst også klangfarge.

Eller et dikt på dialekt, som *Haust unde Hodn*, som er nærmest fonetisk skrevet. Hva gjør en da, når en ikke selv snakker noen form for dialekt? Selvom oversetteren skjønner innholdet og *kunne* gjengi det på sitt morsmål, så ville gjendiktningen mangle en dimensjon, og bli unaturlig, når en skulle bruke f.eks. nederlandsk riksspråk...

Men det kan også være helt andre utfordringer i gjendiktningprosessen. F.eks. ord som er knyttet til kultur, natur, og klima, som en norsk lyriker bruker når han dikter om natur, landskap, og nærmiljøet, men som ikke lar seg oversette til gjendikterens språk, fordi han eller hun lever i et helt annet land(skap). En prosaoversettelse gir muligheten til å omskrive eller forklare termer, men når det gjelder lyrikk, så er det rett og slett ikke "plass" til slikt.

Heldigvis, hadde jeg nært sagt, skrev Hauge ofte i fri versform, uten rim. Men allikevel er det også i det tilfelle mange ting å ta hensyn til som oversetter, f.eks. setningslengde og -rytme, og klangfarge. Et dikt som handler om noe tungt, og mørkt og som på norsk har mange o-, å- og a-lyder, skal i oversatt form ikke være preget av mange lyse lyder, som "e" og "i", og omvendt.

Nettopp dette er et av de mest vesentlige forskjellene mellom å oversette prosa og poesi – det at man ikke bare kan formidle innholdet, men også må ta hensyn til formen. Hvert dikt er derfor et puslespill med brikker som en skal få til å passe. Det gjelder å være kreativ og ha et stort ordforråd, for mange ganger blir en nødt til å lete etter synonymer, på grunn av ordlengden, trykk, antall stavelser, klangfarge osv.

Diktutvalget i samlingen min er helt subjektivt: dikt som tiltalte meg og som jeg kunne gjendikte på en for meg tilfredsstillende måte. Nøyaktig som jeg drøftet med Olav H. Hauge, en sommerdag under epletrærne.

Å gjendikte lyrikk av «en europeer fra Ulvik», som Hauge noen ganger ble kalt, var på en måte en virtuell reise i Huges hjemland - et land som rommer så mange gode minner for meg, en norgesfrelst nederlender.

A difficult task: Rendering Olav H. Hauge's poetry into Turkish av Orhan Tekelioğlu

It should be in 1986, I came first time across with Olav H. Hauge (hereafter OHH) works when I was living at Kringsjå Studentby (student dorm facility belonging to Oslo University). I was then studying Mag.Art in Sociology but also pursuing my cultural interests which have been all the time around literature (poetry in particular) and music (jazz in main). Before coming into Norway as a graduate student in 1984, I was pretty active in the literary circles, got a lot of friends and also wrote essays for literature and philosophy journals. The journal I was involved (as helping friend) was *Üç Çiçek* ("Three Flowers", this very journal founded by some young poets of the day and almost all of them considered now as established poets), considered by literary critiques as short-lived yet one of the important literature journals of the early 1980s. However the financial resources were too limited and the journal ceased to be published after the third issue. Anyway, some founding members of *Üç Çiçek* came with a new journal 2 years later (*Siir Atı*), focused barely on poetry. The name of the journal, *Siir Atı* literally meant "the horse of poetry", referring to a wooden rocking horse, a typical toy of children of the past century.

Orhan Tekelioğlu.
Foto: Haluk Çobanoğlu.

Friends at this new journal requested from me something about Norwegian poetry, completely unknown compared to Norwegian prose literature, somewhat popular in Turkey. Knut Hamsun (a lot of books, translated from German) and Henrik Ibsen (mostly translated from English) were available, even one Tarjei Vesaas (The Ice Palace, again translated from English). Of course, you may find nowadays a good array of translation of Norwegian prose literature (thanks to translator support

scheme of NORLA), translated directly from Norwegian, yet there was not a single book of Poetry up until 2021. Then my translation of a selections of OHH poems were published (title of the Elma Bahcesinden, “From the Apple Orchard”), based on his last three books (*Dropar i austavind*, 1966; *Spør Vinden*, 1971; *Janglestrå*, 1980) and comprised a big chunk of poems from these books (with the following figures, 79+53+27) which made the good representation of the books at hand, a good representation of his poetical outcome with 159 poems in total. In fact, I’ve worked on OHH translations and finished another volume with 83 poems (from the books with the following figures, 22+28+33) in total comprising his previous three books (*Under bergfallet*, 1951; *Seint rodnar skog i ljuvet*, 1956; *På ørnetuve*, 1961). All in all I’ve translated 242 poems of him, probably the half of his poetical oeuvre. The second selection of OHH poetry is temporarily entitled as *Erken Hasat* (“Early Harvest”) and will be published next year.

Now let me tell you how this hard task (i.e. translating, or better, “rendering” OHH poetry) has started, in fact not in my Norway years (1984–1990) but after I’ve returned to Turkey from Sweden in early 1991 and onwards. As I told you before, my friends from the journal (*Siir Ati*) I’ve mentioned

requested from me some material about Norwegian poetry. I couldn’t write about the literature in such a short time, instead I thought to translate poetry since I’ve translated before from English, and also familiar with the poetic language since I myself writing some poetry myself. However, there was a language barrier, my Norwegian (learning Bokmål at the university) was at best at intermediate level and thus too limited for literary translation, Luckily, my English skill was at an acceptable level, had studied many years at the universities of Turkey where the instruction medium was in English. The workable solution would be finding the English translations of Norwegian poets, preferably with bilingual editions. Then I started to check out the specialist bookstores like Tronsmo and Akademika at Blindern, and visited various libraries existed in Oslo.

Fortunately I’ve found some literary journals with special editions on Scandinavian poetry with some exemplary translations. Gradually I got acquainted with some canonic poets of Norway, such as Tarjei Vesaas, Rolf Jacobsen, Jan Erik Vold, Paal-Helge Haugen and so on. I couldn’t start yet to translate immediately for, besides my language skills, I had no budget for buying these books of Norwegian poets in translation. I was simply broke. My only income

was based upon the monthly installments coming from the Kredittkassen (covering only nine months of the year) so that I had to find a job for surviving the coming summer. In fact, such “necessities” of life, albeit painful, helps one a lot particularly for discovering the essentials of a foreign language and culture. During the search of different jobs I came inevitably with local dialects and also other Scandinavian languages like Danish, Swedish, Finnish Swedish and so on. Only after this summer of 1985 I could afford buying the books I mentioned before and could get a personal courage for starting translation of some poetry with my “enhanced” language skills. I tried first, being on the safe waters, Rolf Jakobsen since he wrote in Bokmål, in fact the poems were not so hard for translation. Yet his “modernistic” narration far from my personal taste and I stopped after 4–5 poems. Afterwards, I went directly into Tarjei Vesaas (even though he was a poet writing in Nynorsk) after I found a bilingual edition of his 30 poems (title of the book as well), his succinct and distant style was exactly the one I was looking for, it was in accordance with my personal “taste”. In regard of the “inner melody” of the lines, Nynorsk was sounding perfect, I started to understand (or at least “felt”) the difference between more “direct” grammatic structure

of Nynorsk (not so much “passive” usage for instance) against the “indirect” usage (like in many European “refined” languages) of Bokmål.

On the other hand, my personal meeting with OHH poetry had happened by a sheer chance. I came a bit late to Norway (speaking about my arrival as a graduate student in 1984) and got unfortunately the smallest room left at Sogn Studentby (a room with a balcony, good maybe for summers but too tiny at other times). I’d at once applied for changing room and dorm, looked for a new room at Kringsjå. And at the spring semester I managed to get one up there. At that time at Kringsjå, seven people were living at the same stairway and sharing one kitchen. There at the kitchen I met first time with my lifelong friend Tore Steinar Storebø, then studying Norwegian Literature at graduate level (hovedfag), speaking Vossamål (from Nordheimsund) and digging OHH! His English was not so fluent at all and preferred to speak with me a somewhat “normalised” Nynorsk. It was so evident that he did not enjoy Bokmål. He discovered and appreciated my love of literature and poetry and we became afterwards good friends. He studied then Norwegian Literature (hovedfag) and his close circle was full with literature students or aficionados. Among them I met also another lifelong friend of mine, Jens Morten Haukaas, another graduate

student of Norwegian Literature and a distant relative of OHH. I have to admit that without the help of Jens I could not grip the meaning of certain local word and expressions of OHH. He helped me a lot after I came to Turkey. I'm still in contact with Tore and Jens and I'm very grateful of this opportunity life has provided me. In the dept of sociology where I was studying I also found some friends who were fond of literature. But most importantly, my academic advisor (veileder) was one of the founding father of Norwegian Sociology, Dag Østerberg who helped me a lot for learning Norwegian literature. He of course knew OHH and enjoyed his poetry but he also provided me some hidden gems (like Claes Gill) writing in Bokmål. Good poetry is of course beyond dialects and spelling.

If I go to the story I left in the middle at the previous paragraph, after getting some linguistic skills I "dared" (looking back it's the only word I might use) to translate some poetry after the second year of my stay as a student in Norway. I'd sent these translations to the journal (*Siir Ati*) I've mentioned before. Some may be called too amateurish (I re-translated some later) those attempts should be the first ever translations of any poet and their work translated from the original language. What about OHH in this regard? I think of him for translation but it was simply impossible.

First of all his way of writing, his ortography was inaccessible for me. Besides it was difficult to grasp Hardanger dialect (Hardingmål). Thinking back again the main problem was the spelling because I believe then there was only one standart of writing nynorsk (disadvantage of coming from a language culture where there exists strict standarts), and had no prior knowledge about the ortographic history of nynorsk writing. However, by the help of Tore (since we live at the same dorm at Kring-sjå) I can partly grasp his text and "hear" (this is important) his poetical "sound". There was a strange spell or deepness (even abyss) in his writing that I simply fell in love with his poems and decided that one day in my life I will "render" ("translate") his poetry.

Cut the long story short, I went back to Turkey in December 1990 and since then I've been trying to render OHH poetry. At first, without any systematic, I've just focused upon the poems I like most or seemed easier languagewise. I was also working as a full-time academic during these years and quite busy (I also got administrative duties) especially at the initial phase of my carrier with a teaching load and a publication pressure to achieve certain academic titles. OHH translations have been my dearest "hobby", and a medium to keep my Norwegian live and

useful. Indeed, my Norwegian have been improved far better after I left Norway simply because I particularly focus on nynorsk in general, and West-Norwegian dialects in particular. Interestingly enough my Bokmål skills are also developed far better than my Norwegian days. This is the advantage of being academic. It's a disciplinary way of thinking. First, I have to discover the "field", "chart" it and develop my "work" on a known territory. Old Norse, Icelandic and Swedish were necessary to grasp OHH's poetics. Of course, also learning the basics Old Chinese poetry, Bertolt Brecht and some American classics. Enrichment one shouldn't avoid when trying to render OHH work.

Of course, any translation is a work of cultural transformation and also being intelligent for finding creative solutions to language-originated problems. But at poetry this basics becomes multiplied with certain linguistic devices inclusive both to poetics of the poet to be rendered and the poetical language of the languages at the hand. Turkish poetry is in its social history an urban formation (poets and readers), poems with countryside imaginations of course exist but mostly imagined by an urban poet as a "traveler" or a poet originally coming from countryside but moved to city and referring now with the feeling of

"nostalgia" or simply as a "pastiche" when there is a thematic necessity. In a nutshell, countryside or provincial poetry do not exist other than some attempts for glorifying the peasants especially at the foundation years of the republic around the 1930s–40s. And also the geographies of Norway and Turkey were different, likewise the climate. And more importantly, usage of dialects are never tried in poetical narration; urban jargons or colloquial usages of course exist but mostly as sociolects. In other terms, writing with local spelling is never happened, never considered as a lingual strategy even at neologism level. It's the Istanbul accent, accepted as the way of writing, which differs very little from the spelling format of regular dictionaries. As understood, it is not an easy task to render his poetical language into Turkish. However, I've tried and, in my opinion, managed pretty well, and of course stuck sometimes. There are at most 4–5 poems that I started to translate and gave up in a later stage. The main problem was mostly about "explaining" them in Turkish, especially the poems referring to Norse mythology.

Successful yet difficult ones are meant to mention in this regard and I want to present here three examples that might also be in the similar veins for the translators of other languages trying to ren-

der OHH poetry into their native tongue. The first example would be the poem entitled "Dette lyt du bera":

Dette lyt du bera

Dette lyt du bera:
at du ikkje strakk til,
at du var venglande fjør,
ikkje oddtung pil
i den sterke vinden.

Du kleiv ikkje bergi,
rodde ikkje vatnet,
drap ikkje draken,
du kom ikkje då ho,
den einaste, ropa.

Um du var snøa med snø,
driven med dogg,
slegen med regn,
skulde du kome.
Valund med hogde
hælsenar sat,
men gjorde seg venger;
du sat og smidde
leikor åt born.

I draumar fær du,
ender og gong,
kliva bergi,
ro vatnet,
drepa draken,
koma til henne.
Soleis vert ditt liv
fullbyrda.

Apart from the poet-persona's individual "touches", the metaphoric narration beneath the text is not so difficult if you're familiar with

the legend of Valund ("Wayland the smith"), a well-known folktale known with different modifications in Germanic societies, originated probably from Norse mythology. Even you may trace its reflections in music, such as at Wagner's operatic oeuvre. In short, it's essential to comprehend the Valund plot to delve into the meaning structure of this particular poem. This shouldn't be difficult for ordinary reader belonging to a Western society and who've got an access to a good lexicon of mythology or even a regular online resource as Wikipedia. But this legend is completely unknown for the Turkish reader, does not exist even at Turkish version of Wikipedia. As a translator, for making things a bit easier I looked for but couldn't find a similar legend among Turkic folktales. Only solution could have been writing a footnote. I went on this way by writing a "condensed" note, explaining the legend of Valund. Nevertheless I don't believe in writing long footnotes in poetry translations which makes them unnecessarily "academic" and suppressing their "enigmatic" qualities as a poetical text.

Another difficult translation has been, as you can undoubtedly imagine, the famous "Bumannen" poem. It's one of the favourite poems of OHH in his whole gamut simply because, it's more than a poem but in my opinion a "work

Bumannen

Snjovetter og kald vår.
Og Bumannen er
i hold att.

Det har vore skralt med han i det siste,
berre skuggen og tirande hjelpeløysa
som skrokk og skrokk,
til han hekk sjuande far i huset
i eit horn.
Du laut vera kjend i bygdi
skulde du sjå han.
Men han var der,
ei minning,
eit skrimsl.

Og i år er han
i makt att, -
solar seg på snaudfjellet
og ser etter
sine gjelikar.

of art!”. Let’s recall this gem:
Definitively, this poem is a Pandora’s box. It refers first of all to a “shy” glacier (probably completely disappeared at the new climatic conditions now), only known by the local people. It may sound easy but not so comprehensible for a Turkish reader believing glaciers exist only in cold climates and always visible. By the way, in Turkey there exists a lot of glaciers at the high mountains but as I’ve already mentioned, literature readers are urban residents and could imagine ice or snow only at winters. Also the meaning of “bumannen” is not easy to convey, since

it refers to premodern Norwegian social history, probably to a semi-feudal life. In this regard, I mainly think here the “vagabonds” (like at Knut Hamsun’s *Landstrykere*) who might ultimately “settled down” (bosatt seg) into a “farm”, in fact, a Feudal household.

The plain obstacle was the historical fact that Feodalism did not take place in the Ottoman Empire, except at Western Balkan territories bordering Western Europe. Ottoman way of ruling was a form of Absolutism with a centralized power of Sultan opposed to a feeble territorial (or “provincial”) power formations, where local institu-

tional establishments (like “farms”) were not allowed, if tried to built by local prominents, slashed by brutal force. In sum, we had no “bumann” like personas. Vagabonds had of course existed but only solution for them to exist was to find a way to live in urban settings. The last problem related to “Bumannen” was the well-known Norwegian folktale, The Seventh Father of the House (“Sjuande far i huset”) which was also unknown here in Turkey, and of course in-

teresting in many ways. In another note, I tried to simplify the tale, and pointed only on the “stages” aspect and the sarcasm behind it.

The last poem I would like to present would be “Ein gammaldags nordmann”. Another excellent poem, touching upon the conflicts between the old and the new, or the “atrocities” of simplistic modernism ideology. OHH is very critical modernism in this sense yet not being reactionary. Let’s read the poem first.

Ein gammaldags nordmann

Eg helsar alltid på finntoppen som ein gamal kjenning,
ikkje fordi han nett var so venleg, han stakk
kvast under udla når me bar turrhøy, hugsar eg,
men han var ein god tuktemeister
for ein næming med stutturvet,
no ser du han berre i utmarki.

Nardus stricta, heiter han på latin.
Eg kjende han lenge fyrr eg lærde
det fine namnet, han er eit illbyste
det ikkje bit ljå på,
kvit i toppen,
gul migemaur i roti,
strid og flintblå -
det einaste er å ta han
fyrr soli renn, då
er han litt luvøyrd
under doggi.

Kinck fortel um ein gammaldags nordmann.
Finntoppen er av det slaget,
trivst i turke og sol
på skrin jord
- gjev du han kunstgjødsel,
kverv han.

In my opinion, this is a modernistic poem even though it may sound contrary. It's full with environmentalist thinking (in fact, very early, if one thinks over when it was written) but also keeping a sarcastic tone with metaphors borrowed directly from social life at countryside as well as from botanics (outcome of his eager readings from reference books). First problem has of course been the name of grass (finntopp, "nardus stricta" in Latin, "doormat grass" in English) which has got also a secondary, colloquial usage ("tulle seg") like joking or playing around. But thinking over the shape of the grass and its possible "behavior" under the sleeve of a shirt make the matter more precise and difficult to render. That grass exists but not well known in Turkey so that I had to find an alternative sort of grass in Turkish context. I preferred in my rendering another grass, *hymenophyllum* in Latin ("hinnebregne" in Norwegian), not the exact counterpart but fit well into the poetical context. The name itself in Turkish (kil otu) points out a meaning array-- for "kil" means "bristle" ("ot" is a generic suffix for "grass")) in the

first meaning but at secondary level it means "pesky" or "irksome". I believed this "quality" of grass is in accordance with the context of poem. Not a best solution perhaps but a workable option in my opinion. Another minor problem in this poem is Hans E. Kinck himself. Not him of course, but its importance as social thinker. I wrote another condensed note, simply describing his importance as a social thinker writing about the class relations and conflicts at Norwegian provincial life.

As a last note this essay, I have to underline the fact that in my OHH "renderings" (using this word here as "gjendiktning") I had to invent a series of lingual strategies but never tried to imitate a "dialect-like" writing. I use a regular standardized spelling for Turkish poetry in its canonical examples always written in this way. It might be seen as a conservative approach but I think this is the best strategy for presenting a new poet for Turkish poetry audience. If you like my struggles with OHH text, I may come with new essays with some other examples from his poems.

«Det var som den gamle tidi drog or huset med han:» Olav H. Hauge og langeleiken av Elisabeth Kværne

Knut Aastad Bråten spelte på ein stillkopi av Olav H. Hauge sin langeleik, medan Knut Olav Åmås las diktet Lyrikaren frå Hardanger i si tid skreiv for å hylle instrumentet, «Langeleiken». Frå bokslepp i Vitskapsakademiet, 1. april 2022.

Foto: Ingrid Valen Egeland

Historia om diktaren Olav H. Hauge og langeleiken hans er både rørende og opplysende. Det er ei historie som fortel om sterke kjensler, men òg om ein viktig kulturhistorisk arv som bind Hardanger til dei meir kjende kjerneområda for langeleikspel; Valdres, Vest-Oppland, Hallingdal og Telemark.

Historia seier noko om at dei vare tonane finn vegen til hjarto våre, like så sterkt som dei storslåtte uttrykka i musikken. Her ligg nok også noko av forklaringa på at langeleiken har levd så godt og så lenge i landet vårt.

Det at Hauge deler kjenslene sine rundt tapet av langeleiken, som

han opplevde så sterkt, gjer oss nysgjerrige på kva som ligg bak.

Langeleiken til Olav H. Hauge er i dag på Hardanger folkemuseum på Utne, ei avdeling av Hardanger og Voss museum.

Den kom til museet frå bygdetunet til Aamund K. Bu (1872–1944) i det gamle Kinsarvik herad og blir difor stundom kalla «Buleiken». At leiken har vore Olav H. Hauge sin, gir den ein sentral plass i kulturhistoria i Hardanger.

Ulike ideologiar har styrt trongen til å ta vare på og samle gjenstandar og minne på museum frå tida som var. Då Nordiska museet vart skipa i Stockholm i 1872, var

motiva å dokumentere den felles nordiske arven, og gjere folk meir medvitne om verdien av kultur-arven så vel som å sikre vakre gjenstandar frå folkekulturen for framtida. Men tankane møtte motbør i samtida.

I 1882 fekk læraren, føregangsmannen og lokalhistorikaren O.K. Ødegaard (1847–1932) stipend frå styresmaktene for å studere skulesaker i Sverige og Danmark. Dette vart den første turen hans til utlandet, og inntrykk frå eit jubileumspynta Stockholm var overveldande og noko av det gildaste han hadde opplevd, men han skreiv vidare:

Noko tå di som inkje var hugnad-samt før me å sjå i Stockholm, va alt de gamle og goe tå husbund og anna ifrå Valdres so e fann att

på «Nordiska Museet» derinne. De kjendist, so vår eie skam va sett i høgsete hjå svensko før rettigt o hæde uss. (Ødegaard 1927, s. 89)

Det er ein litt annan og meir personleg bakgrunn vi ser når Olav H. Hauge i nyare tid kjenner på noko av den same frustrasjonen når langeleiken hans hamnar på museum og fører til triste refleksjonar.

På nettsida til Bergen offentlege bibliotek skriv Alf Kåre Blindheim om Olav H. Hauge og diktet «Langeleiken». I dagboka refererer Hauge 11. desember 1954 til Halldor Opedals bokserie Makter og menneske, som mellom anna har eit kapittel om gamal musikk inst i Hardangerfjorden. «Det ser ikkje ut til at Opedal har vore på Bu og sett den langeleiken som eg gav Amund eit av dei siste krigs-

Stilkopi av langeleiken som Olav H. Hauge hadde, laga av Knut Opheimsbakken på Valdresmusea. Foto: Knut Opheimsbakken

åri.» Hauge angra på at han gav frå seg denne langeleiken, som hadde lang fartstid på familiegarden Hakestad.

Ja, eg trega so på at eg hadde gjeve langeleiken frå meg, at eg kan ikkje segja det. Det var som den gamle tidi drog or huset med han; eg fekk aldri låt i dikti mine seinare. Og ikkje fær eg han att heller.

Instrumentet

Langeleiken til Olav H. Hauge er i dag på Hardanger og Voss museum, der den har registreringsnummer BUM.3258.

I arbeidet med boka «Langeleiken – heile Noregs instrument», som kom ut i 2021, registrerte Bjørn Aksdal og eg seks eldre langeleikar frå Hardanger, tre frå Strandebarm, ein frå Ullensvang, ein frå Ulvik og ein utan presis stadfesting i Hardanger.

Tre av instrumenta fann vi på Hardanger folkemuseum, eit på

Musikkmusea i Stockholm, eit på Norsk Folkemuseum og eit på Bergen Museum.

Instrumenta frå Hardanger har med eitt unnatak moderat trapesform. Av dei seks instrumenta er tre skorpe av eit trestykke, dei andre tre, frå Strandebarm, Ulvik og Utne er sett saman av fleire delar, mellom dei Buleiken, som også har botn.

Lydhola på Buleiken er forma som to S-er etter kvarandre på lokket. På sida har leiken to kantliner, medan stillarhuset er dekorert med skvalpeskur.

I Hardanger varierte talet på strenger på dei eldre langeleikane frå tre til seks, slik vi finn på Buleiken.

Stillarar gjennom kroppen er ikkje vanleg i Hardanger, leiken frå Bu har alle stillarane i det skrollforma stillarhuset i enden av leiken. Buleiken har 15 notar i metall under melodistrengen. Slike metallkrampar som notar ser ut til å ha vore vanleg i Hardanger, og er

Langeleik frå Aksnes i Kvam, sett frå langsida, truleg tå hickory. Bakstolen vantar. Lykkjor tå jarn, 14 i alt. Langeleiken er laga tå heilo. Frå den fremste stolen til næmaste lykkje er det 11,7 cm, til nr. to: 15, til nr. tri: 20,9, til nr. fire: 24,9, til nr. fem: 28,1, til nr. seks: 31,3, til nr. sju: 34,5, til nr. åtte: 37, til nr. ni: 39,1, til nr. ti: 41,6, til nr. elleve: 43,7, til nr. tolv: 45,6, til nr. tretten 47,1 og til nr. fjorten 48,7 cm. Sidone er 7 mm ved halsen, 4 mm på midten og 6 mm bak. Loket er 7 mm ved halsen og 13 mm bak. Bakstykket (gavlen) er 12 mm på det breiaste og 5 mm på det smalaste. $\frac{1}{8}$ storleik.

Teikning av langeleik frå Aksnes i Kvam. Frå Haldor Opedal: *Makter og menneske: Folkeminne frå Hardanger nr.73*, s 101.

Langeleiken frå Bu på Hardanger folkemuseum. Foto: Hardanger og Voss museum

også kjend frå m.a. Vest-Oppland. Tonestega, avstanden mellom notane, syner ei tradisjonell tonerekkje, utan halvtonesteg.

Stilkopien av langeleiken

Hardanger Folkemuseum ga for om lag ti år sidan instrumentmaker Knut Opheimsbakken ved Valdresmuseet i oppdrag å lage ein stilkopi av Buleiken som skulle kunne spelast på. Langeleikspelaren Knut Aastad Bråten tilpassa spelestilen sin til instrumentet, som synte seg å ha ei rekkje kvalitetar. Seinare har instrumentet fått representere Hardanger ved ulike høve, seinast på bokslepp på Vitskapsakademiet i Oslo, 1. april 2022.

Tradisjonane knytt til langeleiken

Langeleikar og langeleikspelarar i Hardanger er omtala i ei rekke litterære kjelder, m.a. i folkeminnesamlingane til Haldor Opedal. Opedal skriv at det fanst mange langeleikspelarar i Hardanger fyrst på 1800-talet. Han skriv om Guri Sekse (1762–1824), frå Strandedbarm. Langeleiken ho brukte, kan

vere det andre langeleiken på Hardanger folkemuseum. Vi kjenner namnet på meir enn ti langeleikspelarar frå Hardanger frå denne tida. Den siste som spelte langeleik i Hardanger, skal ha vore Anna Kaland som emigrerte til Amerika omkring 1850.

Munnlege kjelder fortel at langeleikspelet sto sterkt i Hardanger. Det er fleire historier om rakstedeiene som kom frå Valdres med både langeleik og låttane som høyrde til, og vart verande i Hardanger.

Geirr Tveit synte stor interesse for langeleiken, og eit foto syner han med tre langeleikar i heimen sin. Langeleikane gjekk alle tapt i brannen i huset hans i 1970. Den livlege komposisjonen «Langeleiklåt, ein folketone frå Kvam» frå Hundrade Hardingtonar op. 151 er eit komponert tonestykkje, der stemninga frå langeleiken er tolka på ein måte som gjer inntrykk, anten stykket blir framført i orkester-, piano- eller gitarversjon.

Kjelde: Aksdal/Kværne: «Langeleiken – heile Noregs instrument.» Novus 2021

Diktet «Langeleiken», frå *Glør i oska*, 1946 Noregs Boklag
(Det Norske samlaget).

Langeleiken

Han låg og slong der på kattaloftet
imillom skramlet i ei krå.
Eldande gamal, og svart og sprokken,
ei skruve vanta, kvar streng var tå.

Underleg, lell, det var å halda
det gamle spelet i si hond
og sjå på kassen og krokne halsen
med vene linor og krøta rond.

Ljose vårnotti guten smaug seg
med denne leiken bak Dokkehaug
og spela der inne i bekkesusen
si kunstnarlengsle for nykk og draug...

I sundagsstilla, på bualoftet,
tok gjenta leiken or tina fram
og sat og spela på kisteloket
si løynde kvide og dulde skam...

Han venta, Eiliv, på flyttedagen
til kyrkjegarden på Hakestad
og freista skjelvhendt ein salmetone
til sjelefrelse på spelet ta ...

Han heng her endå, den gamle leiken,
Men hadde han kunna sunge, du,
dei gamle tonar av blod og tårar,
av lengt og saknad og audmjuk tru.

Svart og eldgamal, grå og utgløymd,
heng han på veggen blant framand stas,
- ein attergangar frå myrke tider
fyrr hardingstova fekk glugg og glas ...

Olav H. Hauge

Helsing frå Rolf Jacobsen til Olav H. Hauge på 70 års dagen av Cathrine Strøm

Bortafor Grorud

Det er ikke nødvendig
å bo i slike digre byer.

Det er ikke nødvendig
å rope høyt fra talerstoler
for å bli hørt.

Det er ikke nødvendig
stadig å tenke andres tanker
eller å snakke med andres munn.

Rart land, det her,
- bortafor Grorud.

Nordlys og nymåne
istedenfor gatelys.

Myrsørpe istedenfor fortauer.

Svupp – svupp sier det når du går
inn i de nye tidene, foran de fleste
som ikke kan se eller høre for motorbrølet,
neonflammene eller de skingrende stemmene.

Jeg er litt småsvak for de svære fjellene
der vest, islyset fra fonnene, og havet
som stikker fingrene inn her for å kjenne
om vi ennå er blant de levende,

- og for de store stillhetene -

(du får god hørsel av dem

og våre nerver). Du hører tingene

nesten før det er skjedd

- bortafor Grorud

eller Hakadal eller Sokna. Lese og lytte

og skrive ned. Slippe

å tenke andres tanker,

eller snakke med andres munn.

Rolf Jacobsen

Olav H. Hauge og Rolf Jacobsen. Ukjent fotograf. Foto kjem frå Bodil Cappelen og er i Nynorsk kultursentrum si samling.

«Mykje ståk med å verta 70 år; skal lova aldri å verte det meir», skreiv Olav H. Hauge i dagboka 20.11.78, og helsa med det til Rolf Jacobsen, som hadde skrive nett det same i eit brev til Hauge året før. Noko av «ståket» kring åremålet til Hauge kom av festskriftet *Dikt og artiklar om dikt*, redigert av Idar Stegane.

Her finn ein første versjon av diktet «Bortafør Grorud» av Jacobsen, med tidfestinga «April 1978». Ein versjon kom med i diktsamlinga *Tenk på noe annet* året etter. Nokre av endringane er verde å merke seg: No heiter det «neonflamme» der det før heitte «glassklirret», noko som aksentuerer den skrekkelege moderniteten. Og dei svære fjella er no plassert «der vest», der dei før berre var. Å plassere fjella «der vest» var kan hende ei for direkte helsing til diktar kollegaen frå Ulvik, men naudsynt for eit allment publikum?

Jacobsen var 71 år då han skreiv dette diktet. Han var altså eitt år eldre enn Hauge, fødd 8. mars 1907. Kvart år markerer ein åremålsdagen hans med Rolf Jacobsendagene og Nordisk Poesifestival på Hamar. I år er Tone Hødnebo festivalpoet, og som alltid er programmet fylt av poetar frå heile vår nordiske utkant, poetar som snakkar med heilt eigen munn og gir rom for å «lese og lytte og skrive ned».

PS Dagbokoppslaget frå 20.11.78 fortel om ein tur til Nanasenskolen på Lillehammer, ein tur heim til Rolf Jacobsen og kona på Hamar («Det er så hyggeleg hjå dei.»), utstillingar i Oslo og ein merknad om at S av J.E.V. er «sett opp» til Den Nordiske pris («Og det er fint»).

Dette innlegget stod i Dag og Tid 25.2.2022, og er gjengitt med løyve frå Dag og Tid og Cathrine Strøm.

Olav H. Hagedikt omsett til engelsk av *Olav Ljones*

Dikt av Olav H. Hauge er omsett til mange språk. Ei liste over språk som Hagedikt er omsett til, er sett opp av Haugesenteret (av Stein Arnold Hevrøy). Lista er lang – det er heile 24 språk. Det er flest omsetjingar til engelsk.

Da eg søkte på nett, fann eg tre bøker med omsette Hauge dikt til engelsk som eg kjøpte på postordre frå USA. Eg såg seinare at de tre bøkene og finst i bokutsalet på Haugesenteret.

- Olav H. Hauge. Leaf-huts and snow houses. Translated by Robin Fulton. Anvil Press Poetry, 2003
- Olav H. Hauge. The dream we carry, selected and Last Poems of Olav H. Hauge. Translated by Robert Bly and Robert Hedin, 2008
- Olav H. Hauge. Luminous Spaces, selected Poems and Journals. Translated by Olav Grinde. White Pine Press, 2016. Buffalo New York.

I boka til Bly og Hedin er det 76 dikt som er omsett. Ein finn både den norske og den engelske teksten til dikta. Det er merka med RB eller RH om det er Bly eller Hedin som har omsett.

Det er ein om lag to sideres tekst om Olav H. Hauge som er skrive av Robert Bly. Eg merka meg at Bly skriv at da Olav døydde i 1994, var det ikkje ein kjent dødsårsak: «He died the old way, no real evidence of disease was present. He did not simply eat for ten days, and so he died.»

I boka til Fulton er det nær 200 dikt (194). Her er det ikkje oppgitt namnet på norsk til originaldika og den norske diktteksten er ikkje med. Dikta er ordna etter diktsamling.

Den største samlinga av Hagedikt omsett til engelsk, er i samlinga som er omsett av Olav Grinde. Det er og den nyaste. I denne boka er det omsett 292 dikt frå Dikt i samling og 16 ikkje publiserte dikt. I boka er det ikkje ført opp den norske tittelen på diktet, men dikta er ordna etter diktsamling. Om boka til Grinde skal det og bli nemnt at det er mange sider (84) med omsett tekst frå dagboka ordna etter tida diktsamling kom ut.

Diktsamling, utgivar-år og tal på dikt	Fulton, tittel og tal på omsette dikt	Bly og Hedin, tittel og tal på omsette dikt	Grinde, tittel, og tal på omsette dikt
Glør i oska, 1946, 46 dikt	Embers in the Ashes, omsett 1 dikt		Embers in the Ashes, omsett 9 dikt
Under bergfallet, 1951, 53 dikt	Beneath the Crag, omsett 12 dikt	Beneath the Crag, omsett 2 dikt	Beneath the Crag , omsett 24 dikt
Seint rodnar skog i djuvet, 1956, 52 dikt	Slowly the Woods Redden in the Gorge, omsett 14 dikt	Slowly the Trees Turn Red in the Gorge, omsett 2 dikt	Slowly the Woods Redden in the Gorge, omsett 38 dikt
På ørnetuva, 1961, 51 dikt	On the Eagle's Tussock, omsett 22 dikt	On the Eagle's Tussock, omsett 9 dikt	On the Eagle's Perch, omsett 38 dikt
Dropar i austavind, 1966, 107 dikt	Drops in the East Wind, omsett 66 dikt	Drops in the East Wind, omsett 27 dikt	Droplets on the East Wind, omsett 93 dikt
Spør vinden 1971, 84 dikt	Ask the wind, omsett 52 dikt	Ask the Wind, omsett 22 dikt	Ask the Wind, omsett 38 dikt
Janglestrå, 1980, 40 dikt	A Few blades of Grass, omsett 27 dikt	Gleanings, omsett 13 dikt	Gleanings, omsett 38 dikt
I alt 433 dikt	omsett 194 dikt	omsett 75 dikt	omsett 292 dikt

Ein god del dikt er omsett av fleire, nokre av alle tre. En samla oversikt over omsette dikt er det ikkje plass til her, men den vil bli lagt inn på heimesida til Venelaget. Det har interesse å sjå litt på likskap i omsetjingane. Som døme, har eg nytta diktet Det er den draumen.

Originaltekst frå Dikt i samling:

Det er den draumen

Det er den draumen me ber på
at noko vedunderleg skal skje,
at det må skje -
at tidi skal opna seg
at hjarta skal opna seg
at dører skal opna seg
at berget skal opna seg
at kjeldor skal springa -
at draumen skal opna seg,
at me ei morgonstund skal glida inn
på ein våg me ikkje har visst um.
(60 ord)

Det er nokre døme på at det for nokre dikt er endringar i teksten frå første utgåva av diktsamlinga til teksten i Dikt i samling. Ein veit då ikkje heilt kva utgåve som er nytta for omsetjinga. For Det er den draumen er det same tekst i førsteutgåva som i Dikt i samling.

Fulton versjon:

It's the dream

It's the dream we carry in secret
that something miraculous will happen.
that it must happen –
that time will open
that the heart will open
that doors will open
that the rockface will open
that springs will gush -
that the dream will open,
that one morning we will glide into
some little harbour we didn't know was there
(59 ord)

Bly og Hedin versjon (omsett av Bly):

This is the Dream

This is the dream we carry through the world
that something fantastic will happen
that it has to happen
that time will open by itself
that doors shall open by themselves
that the heart will find itself open
that mountain springs will jump up
that the dream will open by itself
that we one early morning
will slip into a harbour
that we have never known
(66 ord).

Grinde version:

It Is that Dream

It is the dream we carry
that something wonderful will happen,
that it must happen –
that time will open,
that our hearts may open,
that doors shall open,
and the mountain shall open
that springs will gush forth –
that our dream will open,
and that one morning we'll glide
into a cove we didn't know
(51 ord)

I 2021 kom ei bok, RIT, skrive av Katherine J Hanson med Haugestoff. Her finn ein og dikt av Hauge på engelsk. Også her er Det er den draumen omsett.

Hanson versjon:

This is the dream

This is the dream we carry
that something wonderful will happen,
that it must happen –
that time will open
that the heart will open
that doors will open
that the mountain will open
that springs will gush forth -
that the dream will open
that one morning we will glide in
to a harbour we knew nothing about.
(57 ord)

Mykje er likt, men eg har merka meg at når Hauge skrive om å glida inn på ein våg som me ikkje har visst om, nyttar fleirtalet (Fulton, Bly og Hedin og Hanson) harbour for ein våg. Grinde nyttar cove. Eg er korkje engelskekskert eller lyrikkkunnig, men slik eg oppfattar harbour, kjenner eg at det ikkje er det heilt beste for tonen i diktet. Då likar eg

cove frå Grinde betre. So skal berget opna seg. Her er det mange som nyttar mountain medan Fulton brukar «rockface». Eg har kjend på at når berget opnar seg, er det ei avgrensa opning som ikkje orda Mountain will open heilt treff. Kan hende rockface er betre sjølv om eg ikkje finn det ordet i ordbøkene.

Eit dikt som er mykje lese, er Gjer ein annan mann ei beine. Eg hugsar eg på eit engelskspråkleg fagseminar ville nytta teksten frå dette diktet til å forklara eit poeng. Eg rakk å leita fram ein engelsk tekst. Kanskje andre og kan ha glede av ein engelsk tekst for dette diktet.

Orginaltekst frå Dikt i samling:

Gjer ein annan mann ei beine

Han kom or fjellet. Skulde heim,
Fekk føring ifrå Osa
ut til Øydvinsto.
Og han var raust
og baud betal.

Men Osamannen
var ikkje fal.
Eg vil betala;
eg kan ikkje nå deg
med ei beine att.
So gjer ein annan mann
ei beine då,
sa Osamannen ,
og skauv ifrå.

Omsett av Fulton:

Do another man a favour

He came down from the hills, wanted home,
got himself ferried from Osa

Out to Øydvinsto

And he was open-handed

And offered to pay.

But the man from Osa
was not for sale.

I want to pay;

I can't reach you

to do you a favour.

Then do another man

a favour,

said the man from Osa

And showed off.

Omsett av Grinde:

Do the other man a favour

He came down from
the mountains, heading home,
got himself ferried from Osa
out to Øydvinsto.

He was open-handed
and offered to pay.

But the man from Osa
would have none of it.

I want to pay

- I can't reach you

to return the favour.

Then do the next man

a favour,

said the man from Osa

and showed off.

Mykje er likt, og budskapet kjem fint fram i både dikta.

Møte mellom Bodil Cappelen og Jackson Crawford 18.8.2022 i Tønsberg av Olav Ljones

Etter at dei har hatt brevkontakt i ni år, fekk vi til eit møte mellom Bodil og Jackson. Det falt seg slik at vi i samtala tok opp dei ulike utgåvene av omsette Haugedikt til engelsk/amerikansk. Både Jackson og Bodil hadde på nokre punkt kommentarar til omsetjingane. Det er rom for forbetringar. Etter kvart las Bodil teksten på nokre dikt i si opprinnelege språkdrakt, og so las Jackson opp sine spontane omsetjingar utan å ha skrive ned teksten. Det var ei stor oppleving å vera einaste publikum til dette. Det er nok slik at Jackson grunnar på planar om å arbeide med omset-

jing av Haugedikt - so får me sjå kva det endar med.

Jackson Crawford er tidlegare lektor i norrønt språk, mytologi osv. ved fleire universitet i USA. Han driv no ein Youtube-kanal om desse emna og driv med omsetjingar av gamalislandsk litteratur til engelsk. Han har hatt ansvar for Olav H. Hauge-facebooksida sidan august 2012, og der legg han ut eit dikt av Olav H. Hauge kvar dag for alle som vil følgja med.

Tid å hausta inn

Desse milde soldagane i september.

Tid å hausta inn. Enno er det tuvor
med tytebær i skogen, njupone rodnar
langs steingardane, netene losnar,
og svarte klasar av bjønnebær skin i kjerri,
trasti leitar etter dei siste vinbæri,
og kvefsen syg ut dei siste plumone.

I kveldingi set eg stigen burt og hengjer
laupen frå meg i skuret. Skrinne breddar
har alt ei tunn breidsle av nysnø.

Etter eg er lagd, høyrer eg dunk av brislingfiskarane,
dei gjeng ut. All natti veit eg dei glid
med sterke ljuskastarar og leitar yver fjorden.

Olav H. Hauge Spør vinden, 1971

INNBETALING AV LAGSPENGAR

**Det er nokre som ikkje har betalt for 2022,
og som vi gjerne vil ha med i laget vidare.**

Dei årlege lagspengane er kr. 250 og betalast inn på
konto 3450 30 01960 ved kasserar Anders Opheim,
Hjeltnesvegen 109, 5730 Ulvik.

Du kan og Vippsa til: 586853

Som medlem får du tilsendt Venelagsheftet
i posten to gongar i året.

Skriv tydeleg namn og adresse til avsendaren og
send e-postadressa til ola-lj@online.no

KORT OM SKRIBENTANE I DETTE HEFTET

Elisabeth Kværne, fødd 1953. Folkemusikar på langeleik og folkemusikkarkivar ved Valdresmusea. Har nettopp gitt ut boka Langeleiken – heile Norges instrument saman med Bjørn Aksdal.

Olav Ljones, fødd 1946. Busett i Oslo. Samfunnsøkonom og no pensjonist frå Statistisk sentralbyrå. Leiar i Venelaget Olav H. Hauge

Cathrine Strøm, fødd 1978. Litteraturvitar, bibliotekar og busett på Lillehammer. Ho er fast skribent i spalta Diktet i avisa Dag og Tid.

Orhan Tekelioğlu er fra Tyrkia, pensjonert professor frå Bilkent Universitet, avdeling for tyrkisk litteratur. Han har utdanning i kultursosiologi og har m.a. magistergrad i sosiologi fra Universitetet i Oslo. Han har omsett norsk poesi til tyrkisk, m.a. dikt av Olav H. Hauge.

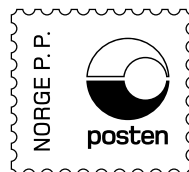
Erica Weeda, f. 1961. Nederlandsk oversettar. Ho har utdanning i nordisk språk og litteretur. Ho gav i 2002 ut *Het blauwe land*, ein samling Olav H. Haugedikt. I 2008 gav ho ut *Het roestbruin van de hemelrand* med oversette Haugedikt. Ho brevveksla med Hauge medan ho omsette, og vitja han i 1989.

<<FORNAVN>> <<ETTERNAVN>>

<<adresse>>

<<postadresse>>

<<land>>

Returadresse: Olav Ljones, Østadsveien 16, 0753 Oslo

STYRET I VENELAGET

Olav Ljones, leiar - ola-lj@online.no - tlf 90 69 39 04

Stefan Andreas Sture - steastu@mac.com - tlf 928 54 647

Marit Hafting - Marit.Hafting@gmail.com - tlf 995 50 315

Ingebjörg Winjum - ibwinjum@hotmail.com - tlf 404 03 863

Guri Hjeltnes - guri.hjeltnes@hlsenteret.no - tlf 452 30 353

Varamedlem - Oddny Miljeteig - oddney@rormark.com

Kasserar Anders Opheim - andersko@ulvik.org

Redaksjon for dette heftet: Marit Hafting, Olav Ljones, Stefan Sture,
Ingebjörg Winjum.

